

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, December 20-dikán, 1822.

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Nov. 25d. indult legújabb tudósításoknak következtetésében, Halet Efendinek kegyelemből kiesését leginkább a Jantsárok és a törvénytudókar haragjának lehet tulajdonítani, kinek gyűlölségeket rég olta nagy mértékben magára vonta. Eltávoztatása azonban semmi keménységgel nem vála egybeköttétve. Javai s birtokai mind meghagyatták s a helyett, hogy az elsőben számkivettetés helyéül rendelt Brussa városába menjen, még az is megengedettett neki, hogy a Mewlewi rend Derviseinek klastromába Konjába (Iconium) térhessen - vissza, mellynek tagjai közzé néhány esztendőkkel ezelőtt magát felvétette.

A Halet esete maga után vonta a Berber Baschiét is, ki Silihdarrá (Szultán fegyverhordójává) neveztetvén, úgy látszik ugyan mintha tisztségében feljebb emeltetett volna, de a Szultán személyétől távolabb esett. — A volt Nagyvezér Gallipoliba, a letett Mufti Nicomediába mennek számkivetésbe. — Az új Nagyvezér Abdulláh Basa, hivatalának elején az a mutatá tiszteinek serény bétöltését, hogy midőn Nov. 11d. a zsidó külső-városban Chassköiben tűz ütött volna ki, pénzbeli adakozás s tulajdon példájával az oltókat annyira serkentette, hogy két óra alatt minden veszedelem megszűnt; de maga a Nagyvezér betegséget vont magára. — A Bosporus' ázsiai partjain lévő seregeknek vezérlése, kik eddig Abdulláh Ba-

sától függöttek, az Ibrahim Basa Kiajára (helytartó) a Bujukderei vizsgálódó-tábor Commendánsára Mehmed Basára bízott.

A több tiszti változások is Halet Efendi eltávoztatásának következtetése. P. o. a Toppachanai ágyúöntés felvigyázója Achmed Aga Amasiába számkivettetés, s tisztsége az eddig volt Kiaja Beinek Mustafa Efendinek adatott; a Mutbach Emiri (Fő Könyha-mester)ségre pedig, mellyet ugyancsak Ahmed Aga viselt, Jussuf Aghi-ah Efendi választott. Ellenben ugyancsak a Halat befolyása által számkivettetés némelly tagjai a törvénytudó-karnak, mint p. o. a hajdani Hekim Baschi vagy a Nagy-Ur Orvosa s a Natoliai volt Kadilészier Behdsched Efendi, újra visszahivattak a fő városba.

Mind ezen változások ideje alatt teljes rend és csendesség nralkodott a fő-városban, azt kivévén, hogy némelly szállásokra fegyveres tolvaj-bandák rontottak, de a kiket a Policzáj csakhamar megbolázott.

Ázsiából közelebb semmi tudósítások sem érkeztek a Persákról. Az Erserum körül fekvő török seregek vezérei, hadaiknak nagyobb részeivel az említett városban vannak, mellyhez közelgettek ugyan a Persák, de ellének semmit sem próbáltak. Ugyancsak e szerint van a dolog Bagdád körül is. Hanem egy veszedelmesebb ellenség t. i. a cholera morbus név alatt ismeretes ragadó nyavalya teszen nagy pusztításokat az ázsiai török tartományokban.

Jóllehet a Porta mindegyre halgat a Görög Országi és Moreai csatázásokról, de más úton még is olly tudósítások érkeztek Konstantinápolyba, mellyek az ottani történetekről elegendő világosítást adnak. Ezen tudósítások, a helyett hogy a török seregeknek iszonyú veszteségekről vagy a görög Insurgenseknek győzelmeiről szólnának, inkább abban egyeznek meg, hogy a török hadvezérek, kevés veszteséggel is, számos lázadó félben volt tartományokat engedelmességre bírtak s különösen Acarnaniát és Aetoliát Görög Országnak nyugoti tenger partjánál fekvő tartományokat meghódoltatták s az amnestia elfogadására vették, mellyet a török vezérek felkiesmérelesen is megtartanak, a mikor a görög vezérek mindennütt hűségtelenség s kegyetlenség jeleit hagyják. — Különben ha szinte most az élelem szűke hátráltatja is abban a török vezéreket, hogy újra Moreába bényomuljanak, mind a mellett is Nov. közepéig terjedő tudósítások szerint Modon, Coron, Patras, Korinthus, Castell di Morea és Napoli di Romania erősségek szakadatlanul a Nagy-Uri seregek hatalmában vannak, s a Korinthusi őrizet módot talált benne, hogy ügyes fordulásával, melly által a Napoli di Romaniai görög ostromló-sereget megcsalta, száz ló tereh eleséghez juttatá a szoros környülállások közt volt helyét.

Kevesebbe kedvezők a hírek a török flottáról; úgy látszik, hogy részszerint vezérjeiknek tapasztalatlansága, részszerint az ellenségnek valmerősége miatt erzeny csapások érték. Annyi legalább bizonyos, hogy Nov. 13d. Tenedos mellett egy török Linea-hajót semmivé tett egy görög gyűjtő-hajó, s egy török fregat s néhány korvet pedig Tscheschme mellett a partra kiverődtek. A többi hajók több

vagy kevesebb sérelemmel a Dardanellák szorosába vonultak vissza. Az Igazgató-szék azonban tüstént küldte a szükséges segédelmet a flotta számára. A fegyvertár gondviselője Hadschi Said Efendi, s volt kikötőhelyi Kapitány Carciotti, Algiri fi s a tengeren tapasztalt ember, az Admiralitásnak több Tisztjeivel egyetemben, haladék nélkül küldöttek a Dardanellákra, a hova őket a fegyvertárnak számos hajóji, minden, a hajó építéshez szükséges eszközökkel követték.

Spanyol Ország.

Az Echo du Midi, egy Liviában Nov. 26d. költ levélnek következő kivonását közli Dec. 2d.: „Az az örömünk van, hogy a hozzánk közel fekvő francia seregek hadigyakorlásait láthatjuk. Szomszédságunkban van az Avantgardának két Brigadája, Marquis de Vence és Báro Vasserot vezérléseik alatt. Báro d'Eroles két nap mulatott itt s Nov. 24d. Martinetbe ment, melly falucska a Seoba vezető szoros úton fekszik. Mina tegnapelőtt (Nov. 24d.) jelene meg a Seoi erősség előtt; a tüzelés déltől fogva estvéig tartott. Mina nagy vigyázattal dolgozik. Arragoniába, mellytől tart, számos sereget küldött. A Regenség, Generális Legunát Navarrának 2d. Commendánsává nevezte ki, s a Generálistábnak számos tisztjeivel ment rendeltetése helyére.“

Egy másik levél, melly Nov. 27d. indult ugyancsak Liviából s a fentebb emlitett Újságban közöltetik, így szól: „Dél van, s éppen most érkezik egy sebes-követ az Urgeli erősségből, kit az ottani Commendans Romagosa, tegnap estvéli tíz órakor indított a Regenséghez. Jelenti, hogy Mina és Romagosa között heves csatázás esett. Mina odabagyta a várost; sok embert vesztett, s erősen hatván reá

az erősség' tüzelése, visszavonult, hátra-hagyván prédájának egy részét.

A' nevezett Ujság közli Bayonnéből Nov. 18dikéről: „Commandirozó Generális Odonnel' fő kvártélyá, most ezen tartomány' belsejében Lumbier városában van. Egy elfogott levélből értettük az Igazgatószeknek, Generális Torrijoshoz intézett azon parancsolatját, hogy osztályából két Regementet küldene Madritba, hol azokra szükség van. A' fő városban nagy rémülés fogta el a' Constitutziósokat, azt hallván, hogy a' Manchai Royalisták Ocannáig nyomultak elő.

Hasonlóképen Bayonnéből Nov. 28dikéről: „A' Navarrai tudósítások igen megnyugtatók. Odonnel' egy új Regementet organizált, s seregeinek új köntöst adott. E' szerint nevezetes Royalista erő van ezen tartományban. A' Saragoszsa bévételéről szárnyalt hír nem valószínűsült meg, azonban azt haljuk, Arragoniában olly erőre kapott a' Hit-árhada, hogy nehezen felelhetnek meg neki a' Constitutziósok. Murcia tartományának mozgása hasonlóképen komolyan mutatja magát, egy szóval, az Orzágnak minden tartományai vetekednek, hogy a' Republicio kedvöllőjinek jármát szélyttörhessék, s szeretett Monarchájokat újabbszabadságha helyeztethessék.“

Madritból Nov. 28d. indult tudósítások szerint, ott, következő Királyi Decretum jelent meg: „Mi VII Ferdinand' s a' t. 1ső Czikkely. Az Igazgatószek meghatalmaztatik, hogy minden jobbitást kívánó hajókat igaztasson, olly vigyazattal azonban ne-hogy a' javitást már nem érdemlő hajókra haszontalan költséget fordítson. 2d.) A' szolgálatban lévő tengeri hadi-erőt annyira nevelheti az Igazgatószek, a' mint szükségesnek tartja, s vásároljon hadi hajókat, de ne az

Országon kívül. 3d.) A' szorosabb fenyték előmozdítása végett a' testi büntetés újra elővetetik a' hadi hajókon, melly iránt az Igazgatószek adjon egy törvényjavallatot a' Cortesek elébe. s a' t. 4d.) A' hajók' neveléséhez képest az azokra megkivántató katonaságra ismét ajánlatik 4654 ember, a' 3500 már adattakon kívül, s az Igazgatószek haladék nélkül adjon javallatot, miként osztassanak fel ezek a' tartományokra.“

Feldmarschal Odaly Demeter, a' Leon szigetekbeli pártütésnek egyik nevezetes vezetője, azon két Fő-tisztek' egyikévé neveztetett; kik a' Cortesek újabbi Decretuma' következtében, a' Király személye körül Palota-tiszti szolgálatot tesznek. Odaly helyét, Madrit tartományá Commandanságát Generalis Marquis Casceldorius töltötte-bé, s Generalstajhá' vezére Oberster Casano; — Oberster Manuel del Pino, a' Madriti pattantyúság' vezérévé leve.

Ex-Miniszter Moscoso de Altamira a' Király' személyéhez folyamodott panaszával. Elfogattatását törvénytelennek és szabad tetszés szerint való bánásnak állítja, minthogy száz órányi járó földről hozatott a' fő városba, s igen szoros őrizet alatt tartatott; kívánsága oda megyen-hi, hogy ügyét tiszti-társaival együtt ítélnék-el.

A' belső és a' hadi Minisztériumnak tíz tíz fő tisztviselőji elbocsáttattak s helyeket mások tölték-bé.

Bizonyos Manuel Amados El Moro nevezetű ember elvádoltatott, s bémizonyosodván ellene hogy egy bandának feje volt, Nov. 20d. megölettetett. — Egy Marza nevű Capuztinus, Rambla' Hadnagya, Alcalá de Henarezben hasonló sorsra jutott. Ugyan ezt várhatja Toledóban

is egy Pap, ki hasonlóképen az Insurgensek részére állott.

Francia Ujságlevelek írják, hogy az Urgeli Regenség Nov. 29d. Agiava nevű francia faluba megérkezett, és hogy a Hit-ármadának számos Tisztjei Toulouse-ba mentek.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Columbiái két millio font sterlingből álló költsön nagy egyenletlenségeket szülhet az azt aláírtak és azok közt, kik az Obligatiokat megvették; minthogy a' mint állítják, Zea Ur nem volt az abbeli alkura meghatalmazva. Ennél fogva kétszeresen érzik Angliában azt a' szerencsétlenséget, melly Revenga Urat, ki Zea Ur segédjéül küldetett oda Columbiából, a' tengeren minden hivatalos leveleitől 's pénzeitől megfosztotta, 's a' Szanta Fe de Bagotába való visszatérésre kényszerítette.

A' 60 ágyús Jupiter nevű hajó fogja Lord Amherstet az Indiai fő Kormányozót Calcuttába vinni.

Bengalának belsejéből Júl. 4dikéről indult tudósítások a' Ganges vizének olly iszonyú áradását említik, melly 100,000 embert temetett el, az egész aratást semmivé tette, 's nevezetesen azt okozta, hogy az Indigó' árra nagyon felhágott.

A' Londoni archivumokban Anglia városainak 1377diki népességéről találtak mostanában egy laistromot. Londonban akkor nem volt több 33000 lakosnál (most az egy milliót is haladja.)

B r a s i l i a.

A' Nantesi Ami de la Charte nevű Ujság, 's utána csaknem minden Párizsi levelek közlik Oct. 9d. a' Rio de Janeiro Diariumnak Sept. 23d. számjából a' következő két levelet:

A' Portugalliai Király Ő Felségének levele Ő Királyi Hercegségéhez a' Brasiliai Princzhez, 's Brasilia mindenkori védelmezőjéhez:

„Fijam! Nem válaszoltam leveleidre, mert azok a' Cortesek' parancsolatjából visszatartóztattak. Venni fogod a' Cortesek' Decretumait, 's ajánlom, hajtsd végre, 's engedelmeskedj hozzád intézett parancsolataiknak is, mivel így nyerheted meg a' Portugalliaiak tiszteletét, kik en idővel uralkodni fogsz. Add nyilvánosság jeleit nékiek, hogy a' Nemzetet szereted.“

„Ha írsz, tartsd szemed előtt, hogy Princz vagy, hogy Decretumaid az egész világ ítéletének ki vannak téve, és hogy ne csak azt vedd fontolóra a' mit mondasz, hanem azt is miképen mondod. Az egész királyi Familia frisen van. Vedd atyai áldását szerető atyádnak, Joaonak.“
A' Queluzi palotában Aug. 3d. 1822.

Ő Kir. Hercegségének válasza.

Rio de Janeiro, Sept. 22d. 1822.

„Atyám és Uram! Szerencsém volt Felségednek Aug. 3diki levelét venni, mellyben a' lusitaniái - spanyol factio íránt tett kifejezéseimet Felséged feddeni méltóztatik. Engedje meg Felséged nekem 's az én Brasiliai atyámfjainak, mondhasuk ki szabadon, hogy mi azon erőszakot, melly alatt Felséged van teljes szívünkől sajnáljuk. Más módját az írásnak nem tudom; 's minthogy az a' mit mondtam, a' despotai, törvényadó és végrehajtó Cortes-gyűlésnek europai-brasiliai istentelen tagjaihoz vala intézve (ezek alatt azon brasiliai Deputatusokat érti a' Herceg, kik küldőjiknek engedelmeik nél-

kül írták-alá a' Lisbonai Cortesek' Constituzióját), másként nem mondathatott."

„Hiteles tudósítás után esett végre tudtomra, hogy Felséged fogság' állapotjában szenved. Azért is azon kérdésekről 's környülállásokról, mellyek-iránt a' Brasiliaiak már végeztek, ez az utolsó levelem az előbbeni tónuson, meg lévén a' felől tökéletesen győződve, hogy Felséged kéntelen célja 's meggyőződése ellen cselekedni. Más gondolattól mentsen Isten bennünket!"

(Végezete következik.)

Lombárd. Velenczei Királyság.

Verónából Dec. 12d. indult legújabb tudósítások' következésében, onnan Ő Cs. K. Felségeknek Velenczébe indulások Dec. 14dikére határozottatott; más nap pedig Orosz Császár Ő Felsége szándékozik ugyan oda. A' mint van, Velenczében Dec. 22-dikéig mulatnak. A' Császár és Császárné Ő Felségek Bécsbe visszajövet Bassanóba Dec. 23d., Tridentumba 24d. érkeznek 's ott töltik Karácson innepét; a' honnan 26d. Brixenig, 27d. Innsbruckig, 's innen két napi mulatás után 30d. St. Johannig, 31d. Salzburgig, Jan. 1sőjén Welsig 's 2d. Kemmelbachig jövén, Jan. 3dikán Bécsbe megérkeznek. — Ugyan ezen úton jön Sándor Császár Ő Felsége is Lintzig, a' honnan Budweison, Pilsenen, Iglau 's a' t. keresztül, Jan. 13d. (ő kalendarium szerint Jan. 1sőjén) érkezik-meg Warsóba.

A' Majlandi Újság így ír Dec. 10d.: „Nov. 30d. estve érkezett ide Verónából visszajövet Herczeg Wellington. Elfogadására a' Lombardiai commandirozó Generális Gróf Bubna, Ő Cs. K. Felségének parancsolatjából már az előtt két nappal megjött. Dec. 1sőjén az itten lévő egész őrizet-sereg paradába rukkolt a' gyakorló helyre. A' Feldmarschal Herczeg Welling-

ton, kísértetvén a' commandirozó Generálistól, a' seregeket megvizsgálta. Az Anglus Király és a' Palatinus Ő Cs. K. Fő-Herczega Huszár Regimentjeik, minde-niket tulajdon Oberstere vezetvén, némelly gyakorlásokat nagy gyorsasággal és pontos-sággal tettek. A' hadi gyakorlások' végével az egész Tisztikar elémutatott a' Feldmarschal Úrnak, ki is ekkor a' seregekkel való teljes megelégedését kinyilatkozatá. Az idő is kedvezett a' paradé-nak 's a' híres Hadvezér látására tenger nép gyülekezett egybe. Ebéden a' Herczeg, kísérijével együtt a' commandirozó Generális Úrnál volt. Dec. 1sőjén a' della Scale játékszint tisztelő-meg jelenlétével, 's más nap Párizs felé útnak indult.

Dec. 19d. Bécsben, a' Státuspa-pirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P. 85 15/16; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos költsön 182Gról 100 for. C. P. 121 1/2; Ugyan az 1821ről 100 for. C. P. 103; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 forintért C. Pben 103 1/8; Bécs Városi-Banko Obligáziók 2 1/2 pCtmal 38 7/8; 100 forint C. Pénz 249 7/8 for. V. Cz-ban — 1 Bank-Aktzia 943 f. C. P.

Magyar Ország.

Ő Cs. K. Felsége jeles érdemeiknek tekintetéből Báró Kisfaludi Liptay Fridrid Urat, az armadánál lévő Kapitányt és Gróf Uzoni Bély Ferencz Urat az Erdélyi Kir. Kormányshéknél lévő Concipistát; nemkülönbén Báró Per g l a s Venczel Mária Urat kilépett Kapitány-Lieutenantot, Cs. K. Kamarás ranggal méltóztatott megajándékozni.

Jutalom-kérdések.

A' dicső Marczibányi Familia nagyhasznú Intézetének következtében az ezen Intézetre ügyelő érdemes Kiküldöttség választása és Hazánk Felséges Nádor-Ispánjának kegyelmes helybehagyása után, a' Magyar Nemzeti Muzzeum e' következő Jutalom-kérdéseket kívánná a' tudós magyar Írók által megfejtetni:

I) 1821 d. esztendőre.

„Micsoda előmenetelt tett a' magyar nyelv a' mult század' közepétől fogva a' különböző tudományokról íratott munkák által?”

II) 1822 d. esztendőre.

„Vannak e az Erdély Országi és magyar nyelvnek a' Magyar Országi nemzeti nyelvre nézve különösségei? Ha vannak, mellyek azok és mellyek egyesesen a' Székelység magyar nyelvének különös tulajdonai?”

Mindenik kérdés legtudósabb megfejtőjének V. Czban 100 ft. leszen jutalma. A' jutalomra vágyó feleleteket magyar nyelven készítve, az 1824diki József napi vásárra, költség nélkül a' Magyar Nemzeti Muzzeumnak olly módon kell beküldeni, hogy a' feleleteken egy jelszó vagy is elmes mondás legyen, és a' feleletek mellett a' Szerzőknek lepecsételt neveik feltaláltathassanak. Pesten, Dec. 15őjén 1822.

Brassói Miller Ferd. Jakab. m. k.

Jutalom-kérdés.

Minekutána Tek. Fejérvári József Úr T. N. Pest Pilis és Solt törv. egyesült Vármegyéknek Fő Jegyzője, a' dicső Marczibányi Familia Intézetére ügyelő Kiküldöttségnek fáradhatatlan Actuariusza, s

egszersmind a' tisztelt Marczibányi Familia mindenféle fundationalis pénzeinek Gondviselője, ismeretes hazafiúi buzgóságából azon nemes ajánlást tette volna, hogy a' számára ezen dicső Familiától esztendőnként felvigyázásáért járó s két száz forintot tevő summát egy Jutalom-kérdés feltételére öhajtaná esztendőnként fordítani, és e' példás eltökélésben is Hazánkknak szeretve tisztelt Felséges Nádor-Ispánja a' nemzeti csinosodás előmozdítására törekedő jeles érdemet, hatalmas pártfogásának megigérese által éleszteni méltóztatott volna: olly új karba helyeztetett a' Magyar Nemzeti Muzzeum, hogy ezen szép ajánlás' következtében is a' Természeti Tudományoknak köréből ezen fontos Jutalom-kérdést felteheti:

1823 d. esztendőre:

„Számálattassanak-fel Hazánkknak mind azon helyei, hol a' köszenek leginkább találhatnak; jegyeztessenek-fel azoknak fekvéseik, vegyületeik, különbféleségeik és minémüségük, hozzáadván azt is, hogy miképen lehessen azokat az ő természetek és mivoltok szerint a' házi gazdaságban, mesterségekre, és érczek olvasztására hasznosabban fordítani.”

A' kérdés legtudósabb megfejtőjének jutalma V. Czban 200 ft. leszen. A' jutalomra vágyó feleleteket magyar nyelven készítve az 1824diki József napi Pesti vásárra, költség okozás nélkül a' Magyar Nemzeti Muzzeumnak olly módon kell beküldeni, hogy a' feleleteken egy jelszó vagy is elmes mondás legyen, és a' feleletek mellett a' Szerzőknek lepecsételt neveik feltaláltathassanak. Pesten, Dec. 15őjén 1822.

Brassói Miller Ferd. Jakab. m. k.

Ferenczy István

született Magyar Képfaragó két munkája.

Magyar Kurirunk, ezen esztendő Január. 4d. közlött már a Tudományos Gyűjtemény 1821dikbeli XIdik Kötetéből, Ferenczy István magyar ifjú művésznének azon két levele szerint holmit, melyeket az, Rimaszombatban lakó Atyjához írt s azokban művészi dolgozásairól is emlékezik. Hazafiúi örömmel jelentjük most, hogy Ferenczynknak két művészi jeles munkája Rómából, szeretett Nádor-Ispánunk Ő Cs. K. Fő Herczezségéhez meg is érkezett s mind a kettő a Budai királyi vár egyik alsó szálájában áll. Egyike ezen munkáknak: egy ifjú pásztor leány, carrarai szép fejér márványból, a másik: Csokonai büsztje, alabástromból.

Ezen két munkáján való dolgozását Ferenczy említette leveleiben is, (melyeket a fakadozó Genjében (lángész) rendszerint lenni szokott egyszerűséggel írt) s hogy Hazánkba szerencsésen meg is érkeztek, annak szívesen örvendhetünk.

Illy munkáknál mindenkor az a legelső kérdés, ha el vágnak e jól és egybeillőleg osztva a részek, vonsz e magához benne szinte megszólaló kifejezés, tudott e a Művész a holt hideg kőbe meleg gyengéd életet lehelleni, gyúl e megpillantásokra a képzelésben is ollyas valami, melly a szívet is megragadja. Ha igen, ekkor tisztelettel hajlik a szép műveltségű, illyen talentum előtt, büszkén nevezi földijének, s kész örömmel segíti minden, kit a Gráziák Vandalok' buta sorába nem utasítottak.

Ferenczynknak ifjú pásztori leánya gyönyörű munka. A művészség kezdetét ábrázoló régi allegóriát fejezi ki általa, de a melyet az ő ideáli képzelése sokkal szebbre emelt. A leány jobb lábával fő-

vényben térdepel, a mint Kedvese árnyékának abban melázva húzogatót rajzát éppen végezi. Ezen való örömeben élni látszik ábrázatján belső szíves hajlandósága, a megszelídítő hív gyengédsége terül el rajta s az első szerelemnek ártatlan ömledése, melyet nem tett még tartalék fesszé, vonsz bájol vonásaiban. Igen kellemesen vagyon elrendelve helyzete is, különösen szép a bal keze tartása. Semmi sincs az egész képen, a mi a leggyakorlottabb szemet is sérthetné, mert nem a mesterkélésnek sok bajba került munkája, hanem a bizonyos egyszerű izlésnek a kövön való önkéntes bájló megjelenése. Erejét és a szépségről lévő ideálját Ferenczy, az Antikok tanulása által nemesítette s ennél fogva a régi allegóriát homályosabb korából kikapta s a leánynak delibb testtartást adott, derekát pedig már mesterségesen készült övedzettel folytatta körül.

Csokonai Vitéz Mihály büsztje igen tisztán és nagy szorgalommal készült. Homloka fürtjét, mint jeles Költőnek, borostyán-koszorú keríti, orcáját mint Magyar-nak bajusz férjflusítja; nyaka egészen szabad minden kötő nélkül, mejjén nemzeti köntösünk, mente van. Ezen képet Ferenczy, hihetőleg a Prof. Márton József Úr által rézre-metszetett és kiadott után készítette.

Az ifjú pásztor leányt, Nádor Ispánunk Ő Fő Herczezsége nagylelkűséggel a Nemzeti Muzeuumnak szánta, Csokonai büsztjét pedig a Debreczeni Reformatum Collegiumnak fogja küldeni, mellynek a miat tudva van, Csokonai éppen tanítványa volt. A Pesti Nemzeti Muzeuum új kiucset nyer ez által, reá gondoskodó Nádor-Ispánunktól; Debreczen pedig új nevezetes látni valót tart-fenn majd a Ref. Bibliothekában, s hiszi az illyen művészi

szép munkának örvendő Hazafiúság, hogy az ott becsben leszen.

Mi, kik a' tudomány és művészség pályájáról, mellyet dicső Mátyásunk nálunk sokkal elébb feltüntetett, mint más Országok, Hazánk' veszedelmei miatt olly hátra estünk, ne tapsolnánk e illy nagy reményekre szabadító jelenésnek. Nem lehetne e szabad, a' hazafiúi öröm hevében kérni nagybirtoku Gazdagainkat, hogy jövedelmeiknek csak egy kevés részét is nemes kezekkel a' Hazának dicsőségére ne sajnállanák, a' hol talentumot találnak. A' természeti alkotó erők nincsenek csak egy Nemzethez kötve, minden égalj alatt serken-fel Genie 's osztogatja dicsőségében azt a' Hazát, melly ötet fő pontjára léphetéseiben segítette.

A' legszebb példát mutatja ebben Ferenczyre nézve szeretett Nádor-Ispánunk, midőn az ifjú Művészt esztendőnként bizonyos summával segíti és a' mint tudjuk, mind addig is fogja segíteni, míg Ferenczy a' maga művészségében való tökéletesülését Romában, hol mostan is a' híres Svékus Képfaragó Thornwaldsen ügyelete alatt vagyon, bévégezi.

Hány illyen Genie vész-el segítség nélkül, ha a' természet ajándékát a' szerencse java is meg nem ragyogja. Nádor-Ispánunk kegyelmébe Ferenczy ekképen jutott, előre bocsátván gyermekkorai említését is.

Ferenczy István Rima Szombatban született Gömör Vármegyében. A' lakatos mesterséget tanulván, ébredezni kezdett benne egy vágyás, melly arra ösztönözte, hogy ahármiként a' mesterségeknek legnemesebb pontjára, a' művészségre, melly a' maga emberét kiveszi a' mester-

emberek sorából, törekedjék. Követte belső ösztönét 's vándorlani indult. Legelőször Budán állapodott-meg, 's lakatos mestersége' üzése mellett bėjárt a' Budai Királyi Rajz-iskolába is, hol Rauschman János, akkor második most első Rajz-Tanító utasítása szerint, nagy lépést tett a' rajzolásban. Később Bécsbe jött, 's itten a' Cs. K. művész Akademiában rajzolás ismereteit is tökéletesítette, a' modellírozást megtanulta, 's e' helyen még jobban felnyilván szeme, azt Rómára fordította. Elérkezett oda szerencsésen, 's bemenetelt nyert eleinte Canova azután pedig Thornwaldsen művészi műhelyeikbe. Itten találta Nádor Ispánunk, midőn utóbbi Olasz Országban jártakor Rómában e' két nagy-nevű Művészeket dolgozó helyeiken meglátogatta 's figyelnére érdemesnek találván, mint Magyar Nemzetnek Nádor-Ispánja, a' Magyar Nemzet' dicsére feltűnendő magyar ifjú Művészt Canovának és Thornwaldsennek különösen ajánlván, segedelmező kegyelmébe is befogadta. Adja az Ég, hogy a' Ferenczy név olly országos név legyen, mint egykor Phidiasz, most Canova és Thornwaldsen.

Hivatal-keresés.

Egy legjobb idejében lévő férfi, ki a' mezei- és vízépítés- mesterséget, úgy a' Földmérés tudományát is theoretico és practico egész kiterjedésében teljesen érti, 's ismereteiről és jó erkölcséről hivatalos bizonyosság-leveleket mutathat, kívánna valami Uraságnál tisztségbe lépni. Lehet íranta értekeződai Bécsben: Himmel-pfortgasse Nro 947 Kusak Úrnál.